

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Філологічний факультет

Кафедра філософії, соціально-політичних і правових наук

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ І МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки студентів

рівня вищої освіти доктор філософії
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 011 Науки про освіту
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-науковою програмою
«Освітні, педагогічні науки»
(назва програми)

мова навчання – українська

Розробники:

Мозговий Л.І., професор кафедри філософії, соціально - політичних і правових наук ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Абизова Л.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціально - політичних і правових наук ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Ємельяненко Г.Д., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціально - політичних і правових наук ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Попова Г.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії, соціально–політичних і правових наук ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Протокол № 1 від «29» серпня 2018р.

Рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«29» серпня 2018 р.

протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Обов'язкова дисципліна	
Загальна кількість годин – 180	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1, 2-й	1, 2-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3, самостійної роботи студентів– 5	40год.	40 год.
	Практичні	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	год. 120	120 год.
	Вид контролю: екзамен	

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія науки і методологія дослідження» є набуття студентами таких **компетентостей**:

загальні:

- здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального, культурного кругозору;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні:

- здатність до засвоєння основних концепцій та засад методології педагогіки, розуміння теоретичних і практичних проблем в галузі освітніх, педагогічних наук, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки;

- здатність проводити освітні дослідження відповідно до особливостей різних контекстів;

- здатність розуміти тенденції в освіті та вміти розпізнавати їх потенційні наслідки.

результати навчання:

- уміти узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки;

- уміти доступно та аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях;

- уміти узагальнювати результати науково-педагогічних досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій, наукових проектів, кваліфікаційних робіт).

2.2. Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки і методологія дослідження» є попередньо набуті студентами такі **компетентності**:

- здатність вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової

інформації;

- готовність застосовувати відповідну методологію для досягнення результатів і обґрунтування висновків;

- готовність до грамотного ведення дискусії і полеміки;

- готовність до аналізу, узагальнення й комплексного поєднання традиційних та інноваційних технологій навчання загальноосвітнього навчального закладу;

- здатність до аналізу історії та сучасних тенденцій розвитку науки.

2.3.Очікувані результати навчання

- знати основні історичні етапи становлення науково-пізнавальної діяльності людства, напрями і основні поняття філософії та методології науки;

- уміти аналізувати проблеми філософії та методології науки;

- уміти характеризувати історико-філософський контекст основних методологічних проектів;

- застосовувати гносеологічний потенціал філософії та методології науки;

- розуміти перспективи та виклики розвитку освіти і науки XXI століття.

2.4. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки і методологія дослідження» визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

- присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *практичного, семінарського, лабораторного, індивідуального заняття* виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;

- під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами та математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання студентів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);
- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела;
- за наявність змістовних висновків;
- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожен неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати студентові для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або іспиту, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або іспитом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Якщо студент набрав упродовж семестру 60-74 бали, то він може зарахувати набрані бали як оцінку семестрового контролю.

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом і студент хоче покращити оцінку семестрового контролю, то у відведений час він складає іспит з даної дисципліни як окрему форму семестрового контролю, який оцінюється у 100 балів незалежно від тих, що були набрані упродовж семестру.

Для підсумкового контролю у формі екзамену:

Теми									Самостійна робота	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю) бали	або	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю) 0-100 балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
5	10	5	5	5	5	5	5	5	50			
100 балів												

2.5. Засоби діагностики результатів навчання:

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю,

взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (повідомлення, есе, презентація, ментальна карта, таблиця, тощо), семестровий екзамен.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1 Наука в культурі сучасної цивілізації	20	4	2			15	44	4	2			15
Тема 2. Виникнення науки та етапи її розвитку	20	6	4			15	2	6	4			15
Тема 3. Динаміка наукового знання	20	4	2			15	18	4	2			15
Тема 4. Загальні моделі розвитку науки в сучасній філософії	20	4	2			15	2	4	2			15
Разом за ЗМ 1	80	18	10			60		18	10			60
Тема 5. Структура наукового пізнання	20	4	2				2	4	2			
Тема 6. Форми наукового знання	20	4	2			30	40	4	2			30
Тема 7. Методологічний арсенал науки	20	6	2					6	2			
Тема 8. Специфіка соціального пізнання	20	4	2					4	2			
Тема 9. Особливості сучасного етапу розвитку науки: аксіологічні аспекти	20	4	2			30	42	2	2			30
Разом за ЗМ 2	100	22	10			60		22	10			60
Усього годин	180	40	20			120	180	40	20			120

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Наука в культурі сучасної цивілізації	4	4
2	Виникнення науки та етапи її розвитку	6	6

3	Динаміка наукового знання	4	4
4	Загальні моделі розвитку науки в сучасній філософії	4	4
5	Структура наукового пізнання	4	4
6	Форми наукового знання	4	4
7	Методологічний арсенал науки	6	6
8	Специфіка соціального пізнання	4	4
9	Особливості сучасного етапу розвитку науки: аксіологічні аспекти	4	4
Разом		40	40

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Предметна сфера філософії науки	4	4
2	Проблема зростання наукового знання	4	4
3	Наукове пізнання і знання	4	4
4	Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу	4	4
5	Етичні проблеми науки XXI століття	4	4
Разом		20	20

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Наука як покликання і професія	30	30
2	Соціокультурні виміри сучасної науки	30	30
3	Типи наукової раціональності	30	30
4	Етичні виміри новітніх науково-технологічних практик(нейролігвістичне програмування, генна інженерія, клонування, трансплантологія тощо)	30	30
Разом		120	120

5. Рекомендована література

Основна

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків.: ХНАУ, 2017. 72 с.
3. Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.
4. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172с.
5. Філософія освіти і науки : навч. посібн. / В.П. Загороднюк та ін. Київ: Знання України, 2017. 348 с.

Допоміжна

1. Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Серія: Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства : збірник наукових праць [за ред. д.філос.н. Л. І. Мозгового]. Вип. 6. Слов'янськ: ДДПУ, 2017. 112 с.
2. Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Серія: Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства : збірник наукових праць [за ред. д.філос.н. Л. І. Мозгового]. Вип. 8. Слов'янськ: ДДПУ, 2018. 160 с.
3. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць. Гол. редактор Г.П. Шевченко. Вип. 5 (80). Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. 248 с.
4. Національна академія педагогічних наук України — 25 років [інформаційний довідник]. Київ: Видавничий дім «Сам», 2017. 144 с.
5. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
6. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць / За ред. Кременя В. Г. Київ : Сам, 2017. 400 с.
7. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Навчальний план факультету.
2. ОНП.
3. Положення про організацію навчального процесу підготовки фахівців (ДВНЗ «ДДПУ»).
4. Адреси бібліотек та читальних залів ДВНЗ «ДДПУ»:
5. вул. Г. Батюка, 19.